

SOSYAL BİLGİLER - 5

3. ÖĞRENME ALANI ORTAK MİRASIMIZ

SB.5.3.1. Yaşadığı ildeki ortak miras öğelerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme

SB.5.3.1. Yaşadığı ildeki ortak miras öğelerine ilişkin oluşturduğu ürünü paylaşabilme

- Yaşadığı ildeki somut ve somut olmayan kültürel miras öğelerinden hareketle ortak mirasın önemi hakkında çıkarım yapar.
- Yapılan çıkarımlardan hareketle ortak mirasın önemini açıklayan bir ürün oluşturur.
- Ortak mirasın önemi hakkında çıkarımlarına dayalı olarak oluşturduğu ürünü paylaşır.

1

Haritanın altında verilen Dünya Miras Listesi unsurlarının başındaki rakamları bulunduğu illerin üzerine yazınız.

1. İstanbul'un Tarihi Alanları
2. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası
3. Hattuşa (Boğazköy) - Hitit Başkenti
4. Nemrut Dağı
5. Safranbolu Şehri
6. Troya Arkeolojik Alanı
7. Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi
8. Çatalhöyük Neolitik Alanı
9. Bursa ve Cumalıkızık
10. Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı
11. Efes
12. Ani Arkeolojik Alanı
13. Afrodisias
14. Göbeklitepe
15. Arslantepe Höyüğü
16. Gordion
17. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya
18. Pamukkale-Hierapolis

5 SOSYAL BİLGİLER

2

Aşağıda somut olmayan kültürel miras unsurları ile ilgili bir etkinlik verilmiştir. Adımları takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. ADIM

- Somut olmayan kültürel mirasın ne olduğu kısa bir beyin fırtınası yapınız.
- Öğretmenin bu konuyla ilgili verdiği bilgilerden hareketle kültürel miras unsurlarının toplumdaki önemi ile ilgili bilgi alışverişinde bulununuz.
- Yaşadığınız ilde halen yaşatılan somut olmayan kültürel miras unsurlarına örnekler veriniz. (Örneğin Karagöz, Âşıkılık geleneği, Minyatür Sanatı, Geleneksel keşkek töreni, Ebru...)

2. ADIM

- Ülkemizde yaşatılmaya devam eden ve UNESCO tarafından insanlığın somut olmayan kültürel mirası listesine alınan unsurlar hakkındaki bilgi notunu okuyunuz.

BİLGİ NOTU	
1.Dede Korkut - Korkut Ata Mirası: Kültürü, Efsaneleri ve Müziği	Dede Korkut'un destansı kültürü, halk hikâyeleri ve müziği; sözlü anlatımlar, gösteri sanatları, kültürel kurallar ve müzik besteleri aracılığıyla kuşaktan kuşağa aktarılan ve paylaşılan on iki kahramanlık efsanesine dayanmaktadır.
2. Geleneksel Zekâ ve Strateji Oyunu: Mangala	Özel tahtalar üzerinde oynanabilen geleneksel bir oyundur.
3. Hüsnühat	Geleneksel güzel yazı sanatıdır.
4. Karagöz	Türkiye'ye özgü geleneksel bir tiyatro türüdür. Bu tiyatrodaki, genellikle deve veya öküz derisinden yapılmış, insan ya da nesne şeklindeki tasvirler ışık kaynağının önünde sopalarla tutulur ve gölgeleri pamuklu bir perdeye yansıtılır.
5. Mevlevi Sema Törenleri	Mevlevi dervişlerinin ney, nısıf ve vb. çalgılar eşliğinde, kollarını iki yana açıp dönerek yaptıkları ayindir.
6. Meddahlık Geleneği	Meddah adı verilen bir hikâye anlatıcısı tarafından icra edilen geleneksel Türk tiyatro türüdür.
7. Geleneksel Tören Keşkeği	Keşkek; düğün merasimleri, sünnetler ve dinî bayramlar için hazırlanan geleneksel bir Türk yemeğidir. Kadınlar ve erkekler birlikte çalışarak büyük kazanlarda "Keşkek" adı verilen buğday ve eti pişirir, ardından misafirlere ikram ederler.
8. Türk Kahvesi ve Geleneği	Taze kavrulmuş kahve çekirdekleri ince toz hâline getirilir ve ardından öğütülmüş kahve, soğuk su ve şeker cezveye konularak ocakta yavaş yavaş pişirilerek istenilen köpük elde edilir. Kahve, bir bardak su eşliğinde küçük fincanlarda servis edilir.
9. Ebru	Türk Kâğıt Süsleme Sanatı: Ebru, su dolu bir kaba renkli boyalar serpilip sürülmesi ve ardından desenlerin kâğıda aktarılmasıyla renkli motiflerin oluşturulduğu geleneksel Türk sanatıdır.
10. Geleneksel Çini Sanatı	Bitki, hayvan ve geometrik desen motiflerini içeren geleneksel, el yapımı sırlı karo ve seramiklerdir.
11. Minyatür Sanatı	Altın, gümüş ve çeşitli organik malzemeler kullanılarak çeşitli eşyalar üzerine küçük resimlerin tasarlanmasıdır.
12. Alevi-Bektaşî Ritüeli Semah	Alevi ve Bektaşîlerin cem törenlerinde on iki hizmetten biri olarak, müzik ve nefesler eşliğinde ilahi aşkla kadınlı erkekli dönerek yaptıkları kutsal dandır.

3. ADIM

- Arkadaşlarınızla beraber yönergeleri takip ederek aşağıdaki oyunu oynayabilirsiniz.

Oyunun kuralları:

- Sınıf mevcuduna göre beş ya da altı grup belirlenir.
- Her gruptan bir kişi kart açıcı olarak seçilir.
- Her kart işaretli yerlerinden kesilir.
- Kart açıcı kartlardan birini sıranın üzerine açar.
- Görseldeki somut olmayan kültürel miras unsurunu tahmin eden oyuncular elini kartın üzerine koyar.
- Eli en altta olan öğrenci tahminini söyler ve tahmini doğru ise kartı alır. Cevap doğru değilse sırayla diğer oyuncular tahminde bulunur ve doğru tahminde bulunan oyuncu kartı alır.
- Oyunun sonunda elinde en çok kart olan oyuncu oyunu kazanır.

1

2

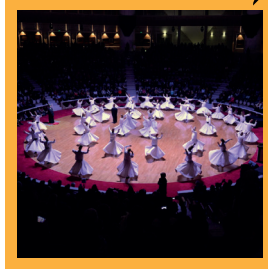
3

4

5

6

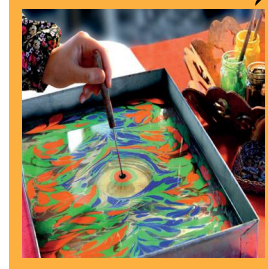
7

8

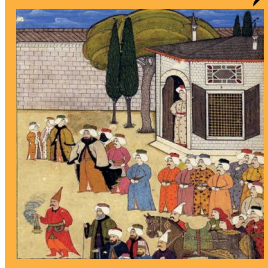
9

10

11

12

5 SOSYAL BİLGİLER

3

Verilen yönergeleri takip ederek etkinliği tamamlayınız.

Aşağıdaki metni okuyunuz.

Türk kahvesi, kendine özgü hazırlama ve pişirme yöntemleriyle zengin bir kültürel birikimi bir araya getirir. Taze kavrulmuş kahve çekirdekleri incecik öğütülerek hazırlandıktan sonra cezveye konulur; üzerine soğuk su ve tercihe göre şeker eklenir. Kahve, kısık ateşte yavaşça pişirilir ve bol köpüklü bir kıvam elde edilir. Küçük fincanlarda, yanında bir bardak suyla servis edilen Türk kahvesi, sohbetlerin vazgeçilmezleri arasında yer alır. Bu gelenek; misafirperverlik, dostluk ve nezaketin bir simgesi olarak toplumun her kesiminde kendine yer bulur.

Arkadaş ortamlarında kahve ikramı, samimi bir sohbetin ve günlük konuların paylaşılmasının bir vesilesi olur. Ayrıca Türk kahvesi, nişan ve bayram gibi özel günlerde de önemli bir rol oynar. Kahveyle ilgili bilgiler ve çeşitli alışkanlıklar, nesiller boyunca aile üyeleri tarafından gözlem yoluyla aktarılır. Türk kahvesi, edebiyat ve müzikte sıkça anılmasının yanı sıra törenlerin vazgeçilmez bir unsurudur. Bu eşsiz kültürel değer, 2013 yılında UNESCO'nun İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne dâhil edilmiştir.

A. Türk kahvesi geleneğinin korunması sizce neden önemlidir? Düşüncelerinizi yazınız.

B. Aşağıdaki kutucuğa ortak mirası korumanın önemi ile ilgili bir slogan yazınız. Yazdığınız sloganı arkadaşlarınızla paylaşınız.

C. Aşağıda Türk kahvesi geleneği ile ilgili verilen akrostişi okuyunuz ve altındaki kutucuğa bir akrostiş de siz yazınız.

TÜRK KAHVESİ

Tadı damakta kalır, efsane bir lezzet;
Ülkemizin kültürü, hiç bitmeyen bir servet.
Ritüelleriyle özel, dostluğu pekiştirir;
Köpüğüyle gönülleri, keyifle süsler bir bir.
Kültürümüzün aynası, geçmişten yadigâr;
Anılarla harmanlanır, sıcaklığı hep var.
Hatır dolu fincanlarda hikâyeler başlar,
Vefayı taşır kalplere, dostlukla karışır.
Eşsiz kokusuyla büyüler, tarih gibi derin;
Sevgiyle sunulur kahve, bu miras hep bizim.
İçilirken anlarız, kültürümüz ne değerli bir zenginlik!

T
Ü
R
K

K
A
H
V
E
S
İ

5 SOSYAL BİLGİLER

Ç. Aşağıda verilen metni okuyup altındaki kutucuğa sizde Türk kahvesi ile ilgili bir anınızı yazınız.

Merhaba, benim adım Zeynep. Size Türk kahvesi ile ilgili bir anımı anlatmak istiyorum. Güneş, küçük kasabanın taş sokaklarını yavaş yavaş ısıtmaya başlarken babaannemin bahçesindeki yasemin kokuları havayı dolduruyordu. Misafir odasından gelen kahve kokusu, çocukluğumun en huzurlu anlarından birinin habercisiydi. Annem, bakır cezvede özenle köpürttüğü kahveleri fincanlara döküyor, yanında su ve lokumla küçük bir tepsiye diziyordu. Yıllardır görüşmediğimiz eski mahallemizdeki komşularımız bize geleceklerdi. Babaannem, "Kahve bahane, sohbet şahane." diyerek masada tepsiye yer açtı. Kahvelerimizi yudumlarken sohbet derinleşti. Eski komşulukları, gülüp geçtiğimiz unutulmuş ama hep kalbimizde kalan anıları yeniden paylaştık. Her yudumda, kahvenin içindeki o yoğun aroma gibi dostluğumuz da yeniden pekişti. Kahve, aramızdaki mesafeyi, zamanın nasıl geçip gittiğini unutturdu. Sadece bir fincan Türk kahvesiyle dostluğumuz yeniden büyüdü ve eski samimiyetimiz geri döndü. Benim için fincandan yükselen kahve kokusu, sadece kahve değil; sevgi, hatıra ve dostluk da demektir. Türk kahvesi, işte bu yüzden bir kültürden daha fazlasıdır; o, bir araya gelmenin, paylaşmanın ve hayatı anlamlandırmanın sıcak bir yoludur.

NOTLAR

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

**Cevap anahtarına ulaşmak için
karekodu okutunuz.**

